

Сумський державний
університет –
провідний вищий
навчальний заклад
України

6 травня припинено реєстрацію юридичної особи Українська академія банківської справи, чим завершилася процедура реорганізації УАБС. Таким чином, два виші на Сумщині об'єдналися в «університет нової якості» задля надання якісних освітніх послуг, більш глибоких наукових досліджень, забезпечення потужних соціальних проектів тощо.
Відтепер в структурі СумДУ діє навчально-науковий інститут права (на базі юридичних факультетів СумДУ та УАБС) та навчально-наукового інституту бізнес-технологій «УАБС» (на базі обліково-фінансового факультету та факультету банківських технологій УАБС).

Квітень - травень 2016 р. * Розповсюджується безкоштовно

№ 6-7 (366-367)

РЕЗОНАНС

ГАЗЕТА СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

СЕРЕД ЛІДЕРІВ

Останнім часом одразу декілька рейтингів підтвердили, що СумДУ є одним із провідних вищих навчальних закладів не лише регіону, а й України.

Так, за рейтингом URAP (University Ranking by Academy Performance), який вважається одним із головних наукометричних рейтингів світу, наш університет посів четверте місце серед українських вишів і увійшов у ТОП-10% у загальносвітовому заліку.

Цей рейтинг оцінює публікаційну продуктивність і якість публікацій вишів, а також ступінь міжнародної співпраці і авторитетність публікацій за галузями знань.

А Міжнародний рейтинг Round University Ranking, який складає одна з найбільших інформаційно-аналітичних компаній світу Thompson Reuters, відніс Сумський державний університет до трійки найкращих університетів України та віддав йому 629 місце у світовому рейтингу.

У порівнянні з минулорічними результатами, СумДУ піднявся на дві сходинки в українському заліку й на 70 – у світовому.

Рейтинг Round University Ranking оцінює ефективність навчальної та дослідницької діяльності, рівень інтернаціоналізації і фінансової стійкості.

Підтвердженням лідерських позицій СумДУ стали й результати Всеукраїнського конкурсу наукових робіт, який щойно завершився. Загалом призових місць – 73! За структурними підрозділами: ТеСЕТ – 21, ЕЛІТ – 18, ФЕМ – 12, ЮФ – 10, ІФСК – 7, Медичний інститут – 7, Шеткинський інститут – 1, військова кафедра – 1. Серед найкращих за кількістю призових місць: кафедра комп'ютерних технологій – 7, кафедра управління – 6, ТМВІ – 6, кафедра журналістики та філології – 5.

Студентські олімпіади ще тривають, на сьогодні кількість призових місць – 26.

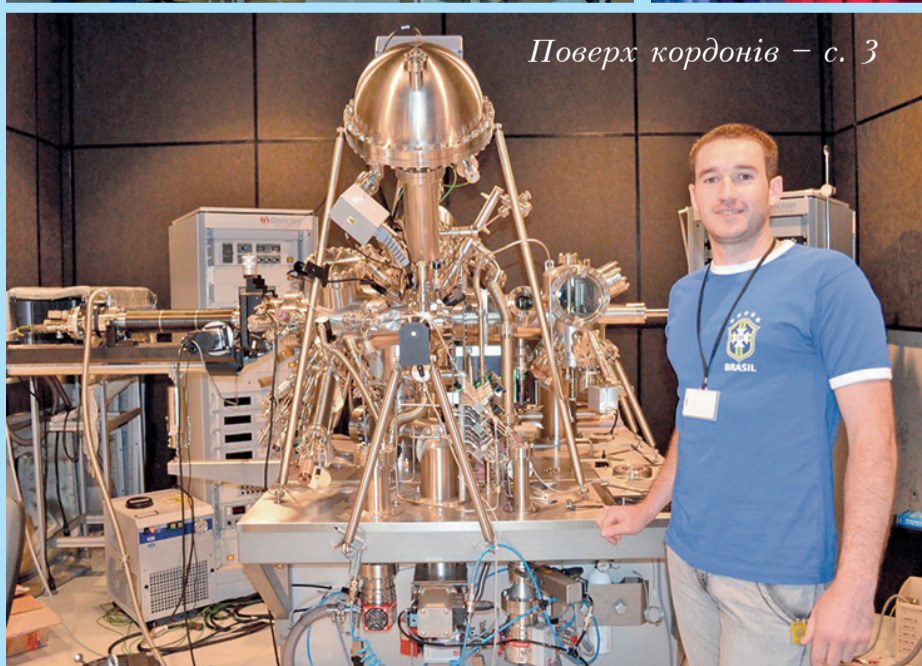
Весняна краса – с. 5

Ескулап – с. 4

Африканські красуні – с. 5

Поверх кордонів – с. 3

ПОЇХАЛИ

Екзаменаріум – с. 7

■ ПРОЕКТ

З ДУМКОЮ ПРО АВТОРИТЕТ

Роботодавці скаржаться, що на ринку праці бракує висококваліфікованих фахівців, а студенти, навпаки, – що не можуть знайти пристойну роботу. Чи можливо розімкнути це замкнене коло? Експерти переконані: можливо! Відстань між протилежними, як здається, позиціями може зменшити новий Проект сприяння академічній доброчесності, що почав реалізовуватися в Україні.

У СумДУ його презентували Конрад Тернер, радник з питань преси, освіти й культури Посольства США в Україні, і Тарас Тимочко, координатор Проекту. Що ж означає поняття «академічна доброчесність»? Визначення дається в Законі «Про освіту»: ідеться про дотримання добропорядності й чесності в академічному процесі. Тобто про такий процес, що унеможлиблює такі явища, як списування, плагіат тощо.

– За півтора-два роки, – говорить Тарас Тимочко, – відбудеться кількісне дослідження, що дасть можливість побачити й порівняти, якими були результати опитувань і якими стали. Тоді й визначимо, чи змінилося ставлення студентів до явищ чесності або нечесності в університеті.

Як сприяти академічній доброчесності? Насамперед звернути увагу на чинний Корпоративний кодекс честі, де неодмінно повинно йтися про сумлінне ставлення до навчального процесу. Потрібно також пояснити, чому важливо дотримуватися принципів академічної доброчесності. Для цього знадобиться спеціальний вступний курс, а також оптимізація навчальних програм та запро-

вадження вибіркової дисциплін, тобто створення умов, за яких студент сам зможе обирати предмети.

Конрад Тернер стверджує, що «є вже деякі інші виші, які зацікавилися Проектом». Їх студенти й адміністрації прагнуть взяти в ньому участь. Усі положення, що розроблятимуться на базі СумДУ, поширюватимуться в Україні,

тож будь-який виш зможе долучитися до Проекту». Уже найближчою перспективою буде створено й Національний репозитарій студентських кваліфікаційних робіт. Оскільки йдеться про авторське право, необхідно визначити, що таке плагіат, а також прописати у внутрішніх положеннях вищого навчального закладу мотивацію та можливі наслідки для порушників кодексу честі.

– Чому важливо мати авторитет чесного університету? – говорить Тарас Тимочко. – У першу чергу це робить його більш привабливим для работода-

ця. Часто диплом перестає мати для останнього вирішальне значення. Але, безумовно, матиме значення, коли сам університет є яскравим прикладом успіху та доброчесності.

За словами радника, вони побували вже у дев'яти університетах країни і скрізь чули про СумДУ дуже позитивні відгуки.

СумДУ – один з десяти вишів України, який долучився до Проекту. Зміна ціннісних підходів, орієнтирів – це не просто красиве гасло, а реальні кроки задля поліпшення якості вищої освіти. Гості наголосили, що це своєрідний каталізатор, тож його дія неодмінно позначиться на конкурентності вишів. Поступово, але така вже починається – і не за те, хто більше одержить держзамовлень чи має більше студентів, а за якість освіти, за чесність і довіру до самого вищого навчального закладу, до його адміністрації, викладачів та випускників.

На фото: Конрад Тернер і Тарас Тимочко на зустрічі з ректором СумДУ Анатолієм Васильєвим.

■ АСТРОНОМІЯ

Зірки стали

БЛИЖЧИМИ

Відтепер студенти СумДУ й усі любители милуватися зоряним небом зможуть і досліджувати космічний простір зможуть на території нашого університету.

Таку можливість університетівцям подарував колектив «АстроСуми», який спостерігає за об'єктами зоряного неба та астрономічними явищами й фотографує їх із 2012 року. Крім того, «аматори астрономії», як вони самих себе називають, проектують та будують астрономічне обладнання й залюбки діляться своїми здобутками з усіма охочими. Минулого року цей колектив влаштував у центрі Сум безкоштовне спостереження Місяця та планет, а зараз подивитися на космічні об'єкти й одержати теоретичні знання з астрономії можна в СумДУ.

«Астрономія не лише нікого байдумим. У багатьох виникають питання, а ми шукаємо на них відповіді, чим і приваблюємо громаду. Вечори астрономії подобаються усім: і малим дітям, і студентам, і більш дорослому поколінню, – говорить член «АстроСуми» Володимир Сулима й додає – На стадіоні біля університету завдяки телескопу роздивляємося планети, галактики, туманності й зіркові скупчення. Приєднатися до нас може кожен, хто виявляє цікавість».

Щосуботи о 15.00 в аудиторії 307 Бібліотечного корпусу відбуваються лекції з астрономії. Практичні ж заняття, говорять організатори, залежать у першу чергу від погодних умов.

Сошко АНАСТАСІЯ, ЖТ-21

■ НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО

НЕФОРМАЛЬНИЙ ПІДХІД ІЗ ФОРМАЛЬНИМ РЕЗУЛЬТАТОМ

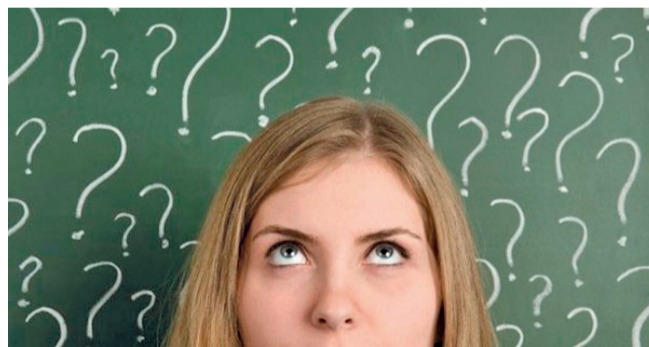
Уже майже рік у СумДУ діє наукове товариство студентів (слухачів), аспірантів, докторантів та молодих учених (НТСА), що об'єднує понад 1600 осіб. Основна його мета – створення умов для розвитку й реалізації наукового потенціалу молоді, формування в неї наукового мислення й навичок дослідницької роботи задля участі у вирішенні актуальних проблем сучасної науки. Важливим завданням НТСА є захист прав та інтересів осіб, які навчаються або працюють в університеті, зокрема щодо питань наукової діяльності, підтримки інновацій та обміну знаннями. Про здобутки молодого структурного підрозділу наш кореспондент розпитав його голову Михайла Оприска.

– На товариство покладені амбітні завдання. Упевнені, що з усіма впораетесь?

– Безумовно! Наш університет один із найкращих за показниками «молодої» науки. НТСА створене, щоб допомогти їх утримувати й покращувати за рахунок залучення якомога більшої кількості студентів до наукових досліджень. Уже маємо налагоджену «інфраструктуру» – обране правління у складі 25 осіб, яке приймає найважливіші рішення, на кожному факультеті діють наші локальні осередки. Розробляємо нормативні документи, які мотивують студентів та їх керівників ще активніше займатися наукою. Зокрема нещодавно прийняті положення про наукові творчі об'єднання (гуртки) та конкурс на отримання грантів наукового товариства. Упевнений, що згадане стане міцним фундаментом для успішної діяльності НТСА.

– Популяризація науки – рід досить складна, потребує нестандартних підходів. Чи є такі в товариства?

– Проходимо етап становлення, тож у постійному пошуку таких підходів, зокрема й ефективних форм роботи. Проте багато чого вдалося вже реалізувати. Так, організували чимало неформальних заходів, які одночасно допомагають поглибити і знання, і практичні навички. Один із таких проектів – цикл тренінгів «Let's Go to Science», завдяки якому студенти й аспіранти вчилися основам написання заявок на гран-

ти, наукових праць, дізналися про потрібні документи для наукової та навчальної мобільності.

Також започаткували проект «Формула успіху» – публічні лекції та зустрічі з професіоналами в різних галузях (проведено п'ять заходів – і це лише початок). Спільно із сумською ІТ-компанією CPSCS розпочали роботу над проектом нового для нашого міста формату Sumy PHP User Group (неформальні зустрічі «айтішників» для обговорення основних трендів галузі). Перша зустріч показала затребуваність такого формату серед ІТ-спільноти м. Сум. Переконали, що проект набиратиме обертів.

– А як щодо традиційних форм популяризації науки? Чи НТСА вважає їх зовсім неперспективними?

– Аж ніяк! Долучаємося й до традиційних наукових заходів, що проходять у СумДУ. Наведу лише один приклад. Минулого року ми долучилися як співорганізатори до традиційної наукової конференції «Перший крок у науку» для студентів молодших курсів. За нашої ініціативи уперше захід зібрав не лише «технарів», а й представників інших спеціальностей. На конференцію відібрали 179 тез, із доповідями виступили 150 осіб. Хоч абсолютну більшість становили представники факультетів ЕЛІТ і ТеСЕТ (90 учасників), упевнений, що досвід розширення тематики конференції став дуже корисним і для інших.

– Попри те, що основним акцентом діяльності НТСА є проведення неформальних заходів, показники його успішності повинні бути формальними й дуже чіткими. Чи визначили їх для себе?

– Безумовно. Зі створенням товариства до нього перейшла частина обов'язків інших підрозділів університету. Так, опікуємося тепер всеукраїнським конкурсом студентських наукових робіт із природничих, технічних і гуманітарних наук та всеукраїнськими студентськими олімпіадами. Відстежуємо наукову активність студентів (залучення їх до роботи з оплатою праці, публікаційну активність, кількість отриманих охоронних документів) та молодих учених (здобуття грантів Президента України, стипендій Верховної Ради, Кабінету Міністрів). Зрозуміло, що не безпосередньо впливаємо на такі показники, але допомагаємо нашим науковцям, координуємо їхню роботу, консультуємо. Якщо кількість здобутків найвищого рівня у наших студентів і молодих учених зростатиме, – це й буде найкращим показником успішності наукового товариства.

Олена ФЕДЯЙ, ЖТ-21

■ СЬОГОДНІ ТА ЗАВТРА

НЕ ЛОКАЛЬНІ, А ГЛОБАЛЬНІ МАСШТАБИ

Як відомо, існують «Концептуальні засади діяльності СумДУ...» у яких ідеться про стратегію розвитку нашого університету на 2010-2020 роки, заходи її реалізації та прогнозні показники. Численні рейтинги з року в рік засвідчують динамічний розвиток університету, його успішність. Завдяки чому вдається досягати прогнозних показників і навіть перевершувати їх, незважаючи на зовнішні перешкоди й кризи різного характеру? За відповіддю редакція звернулася до проректора з науково-педагогічної роботи, міжнародної діяльності та технічного забезпечення Володимира Олександровича Любчака.

TEMPUS, він об'єднав чимало студентів, схильних до інноваційної діяльності. Вони навчаються тут у пілотних групах, розвивають власні стартап-проекти. Одна з таких творчих груп – лабораторія 3D-інновацій. Студенти самі створили 3D-принтер, пропонують послуги з його використанням, співпрацюють із технічними кафедрами, Медичним інститутом СумДУ. Потрібно лише бачити, як горять у них очі, коли реалізують свої ідеї, втілюють задуми. Розвивається й

партнерство стартап-центру з підприємцями області. Варто зауважити, що використання та вдосконалення комп'ютерних технологій не є самоціллю. Основне їх призначення – забезпечувати наукову, фінансову, бібліотечну, спортивну, господарську, будь-яку іншу діяльність університету, сприяти якісним змінам у навчальному процесі. Постійно вдосконалюються, підтримують широкий спектр процесів і система автоматизованого управління університетом, і бібліотечна система (наш репозитарій, до речі, не раз визнавався кращим в Україні), і web-система, тобто інтернет-сайти СумДУ, тощо.

Усе це свідчить не лише про успішне сьогодення, а й про потенціал нашого університету. Постійно працюємо в напрямі покращання зв'язку з цільовими аудиторіями. І не лише вітчизняними. Крім української, існує ще кілька версій головного сайту СумДУ – англійська, російськомовна, майже готова німецькомовна, почали працювати над створенням польської та французької версій. Світ багато в чому вже став єдиним, глобальним, зокрема завдяки й комп'ютерним технологіям. Значно легше стало іноземцям від-
відувати нас, а нам відвідувати інші країни, що й використовуємо завдяки програмам академічної мобільності. Для інформації сьогодні, як відомо, взагалі ніяких кордонів не існує, крім здатності конкретної людини її сприймати й засвоювати. Завдяки електронній пошті, соціальним мережам, мобільному зв'язку та скайпу можна спілкуватися з адресатом із будь-якої точки планети.

Варто зазначити, що СумДУ передбачив неминучість глобалізації й визначив стратегію свого розвитку з урахуванням цього планетарного процесу. На її реалізацію спрямована й наша тактика в усіх її іпостасях. Позиціонуємо себе не лише як провідний заклад регіону й навіть України, а також як успішний виш у європейському освітньому просторі. Звідси така увага до якості освітніх послуг, які надаємо студентам не лише українським, а й з інших країн. До речі, той факт, що в СумДУ сьогодні навчається майже півтори тисячі студентів із десятків країн, багато про що свідчить. Коли йдеться про якість, то для нас не існує дрібничок. Усе важливо – і навчання, і наука, і позанавчальна атмосфера, і побут тощо. Системна робота, яку й передбачає концепція розвитку, є постійною. І рейтинг нас цікавлять не лише заради рейтингів, а й заради визначення свого місця в глобальному світі. Завдяки їм можемо і показати себе, і підтягнути себе до більш високих стандартів. Внутрішній менеджмент, тобто внутрішня робота над самовдосконаленням, не менш важливий, ніж зовнішній, зокрема й міжнародна діяльність. Якщо раніше, ще років із десять тому, її можна було порівняти з маленьким вікном, через яке ми одержуємо потрібні відомості, а себе могли показати в досить обмеженому форматі, то сьогодні перед нами панорамний простір, де й самі бачимо значно ширше та глибше і нас бачать звідусіль. Із різних точок континенту, і не лише європейського.

Тож міжнародна діяльність, як і ІТ-технології, тепер стала однією з фундаментальних складових діяльності СумДУ. Це й академічна мобільність, і різноманітні грантові проекти, і творче спілкування із зарубіжними колегами, і прийом делегацій, що постійно розширює географічне партнерство СумДУ в світовому академічному просторі. З'явилися критерії самооцінки, яких раніше просто не існувало. Наприклад, чи відповідає робота тієї чи іншої структурної ланки рівню найкращих європейських університетів? Причому намагаємося не просто скопіювати чужий досвід, а узгодити його з нашими умовами та можливостями, навіть покращити. І, необхідно зазначити, вдається.

Якщо університет може надати освітні послуги, що відповідають вимогам сучасності, то стає не принциповим, де він географічно розміщений. Скажімо, в Сумах чи десь у Європі. У такому випадку, якщо випускники його працюватимуть в Україні, то сприятимуть її розвитку, а якщо за кордоном, то впевнено почуватимуться на ринку праці будь-де. Університет, безумовно, має плюс, якщо провідні фірми та підприємства беруть його випускників на роботу, а ще більший плюс, якщо ці фірми та підприємства самі приходять до нас і пропонують замовлення на потрібних їм фахівців.

Така от місія сучасного університету взагалі й СумДУ зокрема. Вона вже має масштаби не локальні, а глобальні. На що, власне, і спрямовані концептуальні засади діяльності нашого університету.

Редакція приєднується до всіх привітань, побажань та вінішуваль, які прозвучали й продовжують звучати в адресі Володимира Олександровича з нагоди його 60-річчя. Дякуємо ювілярові за багаторічну плідну співпрацю з «Резонансом», сподіваємося на багаторічне її продовження.

– Насамперед завдяки фахівцям, які реалізують плани, передбачені згаданою стратегією, та й узагалі всьому колективу СумДУ. Без наших університетівців, їх професіоналізму та ентузіазму наш університет не зміг би ставати інноваційним, дослідницьким, сучасним у всіх відношеннях. Якщо зайде мова про ІТ-напрямок, то, безперечно, тут «винуватці» успіхів – кафедра комп'ютерних наук, три її секції, практично весь факультет ЕЛІТ, а також університетські ІТ-служби. Проте за кілька останніх років значно підвищили свій рівень володіння сучасними комп'ютерними технологіями більшість наших викладачів та співробітників. Маю на увазі використання системи електронного навчання. Уже більше половини викладачів беруть участь у системі дистанційного та інших видів навчання, так чи інакше пов'язаних з інноваційними технологіями.

Варто зазначити, що й студент уже не той, що раніше. Потребує чогось нестандартного, креативного навіть в аудиторній подачі фахових та інших знань. Він це відчуває та вимагає необхідності оволодіння такими теоретичними знаннями й практичними навичками, щоб стати цікавим для роботодавця,

а без володіння сучасними технологіями, зокрема й пошуку потрібної інформації, це сьогодні вже неможливо. А про завтра – годі й говорити. Час такий, що вимагає від кожного, хто прагне стати успішним, завжди «бути попереду», тобто випереджати той самий час. І стосується це не лише студентів, а й викладачів та науковців. Загалом така ситуація також працює на розвиток університету. Іноді трапляються студенти настільки креативні, швидко щодо засвоєння нового, що викладачам мимоволі доводиться не відставати.

Тепер мобільні гаджети – ще потужніші, ніж персональні комп'ютери ще кілька років тому – є майже в кожного студента. І практично кожен постійно перебуває в соціальних мережах. Відтак можна й потрібно це використовувати. Саме для цього влаштовуємо різні конкурси – наприклад, мобільних пристроїв, коли в аудиторії викладач дає завдання, яке потрібно вирішувати з їх допомогою (знайти необхідну інформацію, пройти якийсь тренажер, провести опитування тощо).

А наш стартап-центр? Створений завдяки активній участі СумДУ в одному з проектів ЄС

партнерство стартап-центру з підприємцями області.

Варто зауважити, що використання та вдосконалення комп'ютерних технологій не є самоціллю. Основне їх призначення – забезпечувати наукову, фінансову, бібліотечну, спортивну, господарську, будь-яку іншу діяльність університету, сприяти якісним змінам у навчальному процесі. Постійно вдосконалюються, підтримують широкий спектр процесів і система автоматизованого управління університетом, і бібліотечна система (наш репозитарій, до речі, не раз визнавався кращим в Україні), і web-система, тобто інтернет-сайти СумДУ, тощо.

Усе це свідчить не лише про успішне сьогодення, а й про потенціал нашого університету. Постійно працюємо в напрямі покращання зв'язку з цільовими аудиторіями. І не лише вітчизняними. Крім української, існує ще кілька версій головного сайту СумДУ – англійська, російськомовна, майже готова німецькомовна, почали працювати над створенням польської та французької версій. Світ багато в чому вже став єдиним, глобальним, зокрема завдяки й комп'ютерним технологіям. Значно легше стало іноземцям від-

■ АКАДЕММОБІЛЬНІСТЬ

ГОРИЗОНТ НЕ МАЄ МЕЖ

Завершився останній конкурсний відбір на участь у грантовій програмі ЄС Еразмус Мундус, у якій СумДУ бере участь уже близько п'яти років. За час виконання проектів EMINENCE, EMINECE II та IANUS II в рамках програми 44 представники університету отримали гранти на навчання, викладацьку роботу, стажування або проведення досліджень у провідних європейських вишах. А загальна сума гранту, яку представники СумДУ отримали від ЄС, – близько мільйона євро.

Наші студенти навчалися за програмою обміну в університетах міст Порту (Португалія) й Кельн (Німеччина), технічному університеті в Турині (Італія), а дві студентки факультету економіки та менеджменту вибороли стипендію на повну магістерську програму з отриманням диплому Ризького технічного університету (Латвія). П'ятнадцять аспірантів СумДУ працювали над дослідницькими проектами на новіт-

ньому обладнанні університету ім. Адама Міцкевича в Познані (Польща), а також згаданих вище університетів Порту (Португалія) та Кельна (Німеччина), технічного університету в Турині (Італія), Ризького технічного університету (Латвія). У вересні двері для наших аспірантів відкриє ще один виш Європи – університет Ровіра й Вергілія в Іспанії. Докторанти, викладачі й адміністративні співробітники СумДУ підвищували кваліфікацію в університетах Італії, Швеції, Португалії, Франції, Польщі, Латвії й Румунії.

Як правило, навчання або стажування в рамках проекту триває від одного місяця до двох семестрів, але аспіранти СумДУ, які минулого року, успішно пройшли стажування в університеті ім. Адама Міцкевича в Познані та університеті Порту, отримали унікальну можливість продовжити стажування ще на один рік. Незабаром остання когорта стипендіатів програми Еразмус Мундус вирушить на стажування до Європи.

Які ж перспективи чекають на СумДУ? За відповіддю ми звернулися до начальника відділу міжнародного співробітництва **Костянтина Кириченка** та його заступниці з питань міжнародної академічної мобільності **Вікторії Ярмолич**.

Костянтин Кириченко зазначив: «Зважаючи на успішний досвід реалізації грантових проектів ЄС, СумДУ продовжить активно долучатися до нових європейських програм та ініціатив, відкриваючи унікальні можливості міжнародної академічної мобільності для студентів і викладачів».

«З 2014 року стартувала нова грантова програма ЄС Еразмус +, – розповіла Вік-

торія Ярмолич. – Відбулося два основних конкурсних відбори в її рамках, і вже маємо результати: СумДУ реалізує 8 нових проектів, 7 із яких передбачають двосторонні обміни з європейськими вишами у рамках кредитної мобільності. Нові проекти суттєво відрізняються від проектів програми Еразмус Мундус, більше спрямовані на реалізацію та підтримку саме двостороннього партнерства. СумДУ має близько 40 стипендій на навчання або стажування в університетах Польщі, Румунії, Італії, Греції, Великобританії, Франції. Наші студенти і викладачі користуються такими можливостями, і вже маємо 13 стипендіатів нових проектів. Через кілька місяців отримаємо результати нового конкурсного відбору проектів грантової програми ЄС Еразмус +. Сподіваємося на підкорення нових горизонтів для міжнародної академічної мобільності».

Христина ОПАРЕНКО, ЖТ-32

На фото: аспірант Олександр Пижик в університеті ім. Адама Міцкевича в Познані (Польща) – на 1 с.; аспірантка Ольга Шулима в університеті Мальме (Швеція).

ДОГОВІР НА КОРИСТЬ МАЙБУТНЬОГО

Що спільного між підприємствами та навчальними закладами? Одні добре знають, якими саме навичками повинні володіти їхні фахівці, інші – як привити їм такі навички, досягти високої кваліфікації. Отже, обопільне співробітництво корисне і для теоретиків, і для практиків.

– Якщо брати до уваги європейський досвід, то третина вишів, приміром, Німеччини, вже давно працює за таким принципом: теорія впереміж із практикою, – зазначає ректор СумДУ Анатолій Васильєв. – До того ж у співвідношенні 50 на 50. Нагадаємо, що подібна система діяла і в Україні, і в СумДУ ще тридцять років тому. Схема цільових договорів, коли підготовка фахівців здійснюється на замовлення підприємств-роботодавців, цілковито виправдана і сьогодні знову стає актуальною.

Взаємодія фірм, університетів і студентів, які живуть, навчаються з думкою про своє майбутнє, стала нормою в усьому цивілізованому світі. Фірма починає співпрацювати з університетом, ще коли її потенційні працівники навчаються на 2-3-му курсах.

Останнім часом СумДУ виконав близько 700 замовлень від підприємств різних форм власності з 15 країн. Ідеться про співпрацю в галузях ІТ-технологій, машинобудування, хімії та інших. Зокрема науковці нашого вишу консультують виробників щодо впровадження технічних розробок, модернізації та винаходів. Гарний приклад – співпраця СумДУ із Сумським машинобудівним науково-виробничим об'єднанням та роменським заводом «Трак-

торзапчастина».

«Наше підприємство співпрацює з факультетом технічних систем та енергоефективних технологій СумДУ – навчальним закладом, який забезпечує якісну освіту та виховує висококваліфікованих спеціалістів. Маємо надію,

що наша співпраця розширюватиметься», – говорить **В'ячеслав Марченко**, директор із загальних питань ПАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина».

Серед фахівців, яких нині потребує цей завод, – технологи, конструктори, інженери, слюсарі та електрики. Щодо робітничих вакансій, то вимоги зростають – наприклад, потрібен не просто електрик, а такий, який здатен розв'язувати інженерні задачі.

Студент, який потрапив на виробничу практику, має всі шанси залишитися в штаті підприємства. Також тематика курсових і дипломних може й повинна бути максимально наближеною до реальних проблем виробництва. Партнерство між навчальними закладами та виробником вирішує чимало й інших завдань.

Ніна Рудь, директор Роменського коледжу Київського національного економічного університету ім. В. Гетьмана, який теж підписав угоду про співпрацю, стверджує: «Це плюси для наших випускників, для наших дітей, які після закінчення зможуть одержати перше робоче місце. І, до речі, навчатися не лише в Києві, а й СумДУ, що ближче та зручніше для роменчан. Тристоронній договір про створення навчально-науково-виробничого комплексу «Сучасний машинобудівник» набуває чинності меморандуму. Таким чином, співпраця між роботодавцем, університетом та коледжем стартувала. Усі сторони зацікавлені в тому, щоб вона стала плідною та корисною для майбутніх спеціалістів.

На фото: момент підписання договору.

**Анна ВЕРЕТЕННИК,
ЖТ-21**

■ ЕСКУЛАП

НА НАЙВИЩОМУ РІВНІ

Майже три роки тому в СумДУ відкрито нову престижну спеціальність «Стоматологія». Кафедра укомплектована кваліфікованими науково-педагогічними кадрами, які мають досвід практичної та педагогічної роботи й забезпечують потреби навчально-виховного процесу. До недавнього часу студенти набували практичних навичок і знань у Сумській міській стоматологічній поліклініці та обласній стоматологічній поліклініці, де знаходяться клінічні бази кафедри. Проте майже півроку тому відкрито новий стоматологічний навчально-науковий корпус на території колишньої садиби, де розташований також санаторій-профілакторій СумДУ. Що ж зроблено і як облаштовано?

У ході реконструкції будівлі корпусу, яка була майже зруйнована, добудовані другий і третій поверхи. Роботи, що виконані в єдиному архітектурному стилі з санаторієм-профілакторієм, проводилися за власні кошти університету. Тепер корпус оснащений сучасними меблями, комп'ютерною та мультимедійною технікою, а також аудиторіями із про-

фесійним найсучаснішим обладнанням для навчання студентів. Зокрема: фантомний клас із трьома модульними фантомними установками; навчальний кабінет терапевтичної стоматології; навчальний кабінет ортопедичної стоматології зі стоматологічною установкою; навчальний кабінет хірургічної стоматології – усі три кабінети мають стоматологічні установки. Крім того, навчальна зуботехнічна лабораторія з 16 зуботехнічними мікромоторами, стерилізаційна кімната для навчальних стоматологічних кабінетів тощо. А ще чекають на обладнання лабораторія матеріалознавства, лабораторія ортодонції, лабораторія стоматологічної імплантології. Отже, студенти тепер набувають практичних навичок і в межах інститутського корпусу, а незабаром тут будуть надаватися і стоматологічні послуги для сумчан.

«Таким сучасним обладнанням не можуть похизуватись інші університети в наближених до нас областях. У цьому величезна перевага нашого навчального закладу», – стверджує завідувач відділення «Стоматологія» **Юрій Володимирович Лахтін**.

Студенти дотримуються такої самої думки:

– З дитинства мріяла стати лікарем. У десятому класі точно визначилася з професією, а два роки тому вступила до СумДУ. Кваліфіковані викладачі, технічне оснащення, із яким так легко працювати... Що потрібно ще для здобуття професійних знань? – говорить студентка другого курсу Віталіна Кірієнко.

– Навчання настільки цікаве, що я ніколи не примушую себе йти до університету. Особливо подобаються практичні заняття, з новою технікою працювати одне задоволення, – розповідає студентка третього курсу Юлія Маляр.

Дівчина з фаховим прізвищем Зубик, яку звали Христина, також поділилася своїми враженнями від навчання:

– Атмосфера не лише в нашому корпусі, а й довкола нього дуже позитивна, адже будівля знаходиться в надзвичайно мальовничому місці. На перервах ми часто спостерігаємо за білками! Що ж стосується безпосередньо навчання, то пари проходять дуже динамічно та цікаво, теорія поєднується з практикою. Я не шкодую, що обрала саме цей університет.

У народі перед відвідуванням стоматолога часто розповідали один одному анекдот: «Якщо дантист сказав: «Видалили!»», то моли Бога, щоб тобі видалили тільки зуб, і нічого крім нього». Проте наших випускників нічого боятися, адже їх навчають кваліфіковані фахівці, використовуючи найсучаснішу техніку.

До речі, наступним етапом у відновленні історичної садиби стане реконструкція будівлі колишнього клубу, на відбудову якого необхідно ще декілька років. Як би там не було, але негласне кредо нашого університету «Заплановано – зроблено!» із року в рік підтверджується.

**Олександра ЗАВІТКОВА,
МДм-51**

■ КРАЄЗНАВСТВО

В ГОСТЯХ У ЧЕХОВА

Студент СумДУ встигає скрізь. Навіть погода не завадить! Яскравим прикладом є нещодавній візит нашої групи у дощовий день до музею Антона Павловича Чехова.

Садиба розташована в мальовничішій місцевості на Луці, біля крутого спуску до річки Псел. А навколо – казковий старовинний парк, який так і кличе прогулятися по ньому. На фоні такої краси майже не помічаєш реальної античності будівлі. «Природа чудова і перевершує все, що я бачив де-небудь дотепер», – писав Чехов про цей дивовижний куточок Сумщини. Екскурсивод Дар'я Майборода майстерно цитувала уривки з творів Чехова «Іменини», «Нудна історія» та ін., розповідала «цікавинки та родзинки» з біографії всесвітньовідомого класика. До речі, вона випускниця нашого університету.

За невеликий проміжок часу ми здійснили подорож до будинку-музею, де жив, відпочивав, лікував та водночас творив шедеври літератури світового рівня Антон Павлович Чехов. Відпочинок на Луці залишився в серці письменника на все життя, про що свідчать його слова: «Аббачія і Адриатичне море чудові, але ж Лука і Псел краще». Радимо всім відвідати музей. Не пожалкуєте!

Вікторія СТАРИКОВА, ПР-52

«ВЕСНА І ЖІНКА - ДВІ КРАСУНІ ВІУНІХ...»

Давно помічений зв'язок весняної краси та жіночої, яка зоріє за будь-якої погоди й пори року. Особливо це помітно в СумДУ. Докази? Будь ласка!

Напередодні травневих свят у столичному Європейському університеті відбувся XIV Всеукраїнський фестиваль-конкурс студентської художньої творчості «Весняна хвиля-2016», у

Марина Воскобойник

якому взяли участь студенти й колективи університетів з усіх областей України. СумДУ представляла п'ятикурсниця факультету ТеСЕТ, вихованка театрального гуртка – Марина Воскобойник (творчий керівник – артист Сумського ТЮГу Віктор Балановський), яка отримала диплом переможця в жанрі «Художнє слово» (номінація «Виконавська майстер-

Данієла Кузьменко

ність»). А ще – здобула звання лауреата III ступеня в жанрі «Художнє слово» (номінація «Художнє декламування»).

Цими ж днями студентка юридичного факультету Данієла Кузьменко перемогла у змаганнях на кубок України із сучасного танцю, які проходили в Києві. Крім першого місця у двох сольних номінаціях вона святкувала ще одну перемогу – за виконання танцю в дуєті.

А вже у травні на місцевій сцені в Палаці культури «Хімік» відбувся фестиваль-конкурс «Міс Африка Суми-2016», в якому перемогла студентка Медичного інституту СумДУ, представниця Кенії Черотіч Орділіах. Віце-міс стала також майбутній медик, представниця Замбії Муленга Лукундо. Прокоментувала дійство Юлія Кац, заступник директор ДМО з виховної роботи: «Такий конкурс у Сумах проведено вперше, неабияку допомогу в його організації надали компанії для посередницької діяльності «Васак», «Global Education», ООО «Інтердель-

Черотіч Орділіах

Дівчи-віце-міс Муленга Лукундо

та» й «Персонал Інтер Агентство». Також підключилися відомі особистості Н. Черкасенко (сценарій) та Н. Кармазіна (дизайн і фото), а зачіски й візаж надав салон краси та стилю «Ф'южен». Участь взяли також студенти-іноземці з аграрного університету. Цікавих моментів не перерахувати. Ось лише один. У одній з учасниць, Альбертіни з Анголи (СНАУ),

є маленький син, якому наш «Лелека» приділив не лише належну увагу, а й вручив цікавий подарунок. Крім конкурсної програми, глядачі могли оцінити творчі подарунки від відомих сумських колективів і африканських гостей із Києва, Харкова, Вінниці, інших міст. Переконана, що такий конкурс не залишиться одним-єдиним. Відгуки і учасниць, і глядачів винятково захоплюючи». А 7 травня в Харкові відбувся всеукраїнський конкурс, на якому наша віце-міс посіла також друге місце.

Однією із основних весняних подій став конкурс «Міс СумДУ-16». Як я з'ясувала, з особливою цікавістю спостерігала за його перипетіями Ірина Ситенко, яка перемогла в ньому позаторік. За її словами, цього-річні учасниці здивували своєю креативністю, плідною підготовкою і, звичайно ж, красою. Кожна з них продемонструвала особливий талант. «Особисто для себе, – продовжує Ірина, – я обрала двох фавориток, Євгенію Пархоменко (ІФСЖ) та Данієлу Кузьменко (ЮФ). Перша з них –

моя подруга й одногрупниця, яка й перемогла. Тепер наш факультет має право на особливу гордість, адже на одному курсі, в одній групі навчається одразу дві переможниці конкурсу краси».

Євгенія Пархоменко зізнається: «Рішення взяти участь в конкурсі стало для мене самої дещо несподіваним. Проте з першої репетиції віднеслася до підготовки з усією серйозністю. Всі дівчата виявилися достойними конкурентками. Боротьба тривала завзята. Конкурс приніс мені тільки позитивні емоції – нові цікаві знайомства, новий досвід. Дуже вдячна дівчатам за взаємопідтримку, здорову конкуренцію та повагу одна до одної. Бажаю всім майбутнім конкурсанткам удачі й не боятися експериментувати на сцені».

Як учасниця конкурсу можу підтвердити, що конкуренція і справді була здоровою, плідною, багато чого кожна з нас винесла для себе такого, що неодмінно стане в нагоді у майбутньому. Особисто я стала краще розуміти саму себе, відчула поштовх до саморозвитку, більшу відповідальність за свої дії та чинки.

Автор матеріалу

Марина ЛИТВИНЕНКО,
Міс Натхнення і студентка групи ЕМ-51,

З більш детальною інформацією про згадані конкурси можна ознайомитися на сайті СумДУ

sumdu.edu.ua

ПОЧЕСНОМУ РЕКТОРОВІ СумДУ – 75!

Ігор Олександрович КОВАЛЬОВ очолював наш університет, коли останній був і філією Харківського «Політеху», і фізико-технологічним інститутом, і коли набув статусу класичного університету, перетворився на потужний освітній і науковий центр. У цей період склалася сучасна структура університету як навчального і наукового комплексу, досягнутий високий рівень навчально-методичної і наукової роботи, виріс потужний професорсько-викладацький склад, побудовані навчальні корпуси, бібліотека, гуртожитки, спортивні споруди, ідальня.

Ігор Олександрович – професор, заслужений професор СумДУ, академік Міжнародної інженерної академії, Інженерної академії України, заслужений працівник освіти України. Автор понад 200 наукових праць, має 23 авторські свідоцтва на винаходи. Сфера його наукових інтересів – гідроаеромеханіка, насособудування, теорія гідравлічних машин. Під керівництвом Ігоря Олександровича захищено 6 кандидатських дисертацій. Виконав комплекс робіт з нетрадиційних засобів передачі енергії, створенню теорії, методів та конструювання вільновихрових насосів, визнаних у багатьох галузях. Упродовж багатьох років очолював редакційні колеги наукових журналів «Вісник СумДУ», «Сумська старовина» та «Енциклопедія Сумщини».

Нагороджений орденом «Знак Почета», знаками «Винахідник СРСР» та «Відмінник освіти».

І тепер веде активну викладацьку та наукову роботу, очолює кафедру «Прикладна гідроаеромеханіка». Користується щирою повагою всього університетського колективу.

А. В. ВАСИЛЬЄВ, заслужений професор СумДУ, академік Академії наук вищої освіти України, нині діючий ректор:

Щиро вітаю Ігоря Олександровича зі славною і поважною датою! Передбачаючи її, я виступив на вченій раді з пропозицією ввести звання почесного ректора СумДУ і присвоїти його Ігорю Олександровичу Ковальову. Вчена рада, зазначу, підтримала мою пропозицію одноголосно. Він понад 30 років очолював наш навчальний заклад в іпостасях і філії ХПІ, і фізико-технологічного інституту, і Сумського державного університету. П'ять років тому, відзначаючи 70-річчя Ігоря Олександровича, я говорив, що в університеті буде ще багато ректорів, бо його існування нескінченне, але певен, що навряд чи буде ще ректор, який упродовж третини століття, як наш ювіляр, його очолюватиме. У 1972 році Ігоря Олександровича призначили директором філії, а в 1978 році я став його заступником, і упродовж багатьох років сумісного з Ігорем Олександровичем менеджменту ми реалізували стратегію на створення вищу високої якості. Ще раз вітаю Ігоря Олександровича з ювілеєм!

Колектив кафедри ПГМ (з любов'ю):

Знаємо Вас, вельмишановний Ігоре Олександровичу, як видатного вченого, талановитого педагога й успішного керівника. Ви зробили істотний внесок у розвиток рідної кафедри прикладної гідроаеромеханіки, нашого університету й науки в цілому! Володіючи глибокими технічними знаннями, рідкісним організаторським талантом, сміливістю першопрохідця та неймовірною працездатністю, Ви вмільо направляєте студентів та колег на вирішення найскладніших завдань і задач.

Щиро вітаємо Вас із славним ювілеєм як людину, яка так багато зробила для інженерної підготовки майбутніх насособудівників та енергоменеджерів. Ви щасливі своїми студентами і тими, кого привели на дорогу вченого, а вони – Вами.

Від усіх нас бажаємо, Ігоре Олександровичу, успіхів у професійній діяльності, здоров'я та сил для втілення задуманого, радості і всього самого світлого та доброго і Вам, і Вашим близьким та рідним!

В. Я. СТОРОЖЕНКО, професор, заслужений професор СумДУ:

Вельмишановний Ігорю Олександровичу, сердечно вітаю з нагоди досягнення славного життєвого рубежу. Доля дарувала Вам активне, багате й цікаве життя, чудовий трудовий шлях від асистента до ректора університету, професора, видатного науковця. Дякую за багаторічну плідну співпрацю. У славному дні 75-річчя з щирою повагою зичу, щоб і надалі Ваше життя було сповнене щоденною радістю благородного служіння людям.

О. Г. ТКАЧЕНКО, доктор філологічних наук, професор:

Пригадую, як на межі тисячоліть разом із Ігорем Олександровичем «штурмували» (можна й без лапок) міністерські та інші «високі» кабінети, добиваючись дозволу на відкриття в СумДУ спеціальності «Журналістика». Саме тоді «відкривала» для себе Ігоря Олександровича як неординарну особистість. Дивувалась і захоплювалася його дипломатичними здібностями, умінням переконувати в можливості неможливого, відстоювати свою точку зору, здатністю знаходити спільну мову з різними людьми. Наприклад, із директором Інституту журналістики В. В. Різуном, який після зустрічі з нами став прихильником ідеї журналістської освіти в СумДУ. Дякую долі, що дала можливість упродовж десяти років співпрацювати з такою непересічною людиною, як Ігор Олександрович. Зичу ювілярові усіляких гараздів, здоров'я, а кафедрі, яку він очолює, динамічного розвитку, творчих і наукових перспектив!

В. О. ЗАЛОГА, доктор технічних наук, заслужений професор СумДУ, академік Академії наук вищої школи України:

В Сумську філію СумГУ я приїхав в 1969 г., коли директорствовав В.В. Малюшенко. А через три роки директором став Ігорь Олександрович, який продовжив дело, начате предшественником, – строительство базы будущего самостоятельного вуза. За такое стремление в ХПИ, тогдашней альма-матер, нас полусхитрили и называли «самостийниками». При строительстве старались максимально использовать местные ресурсы. Очень помогли нам тогда СМНПО им. Фрунзе во главе с Лукьяненко и «Химпром» во главе с Кравченко. Именно при Игоре Александровиче филиал стал физико-технологическим институтом, а потом и университетом. Коммуникабельность, организаторские способности и другие, редко встречающиеся черты характера, помогали ему находить выход из самых тупиковых ситуаций. Помню, понадобилось под фундамент Г-корпуса залить 2 000 м³ бетона, а надлежащей техники не было. Он назначил меня (тогда уже заведующего кафедрой) начальником строительного студенческого отряда, и мы в течение трёх суток совершили, казалось, невозможное. Вручную! Игорь Александрович активно участвовал, создавал все возможные и невозможные условия для ребят. И подобных эпизодов можно вспомнить множество. Работать с ним всегда было приятно, он всегда старался достичь взаимопонимания. Единственное, в чем я не соглашался, –

принять предложение занять ту или иную административную должность, а в остальном – всегда находили общий язык. Заслуги Игоря Александровича в нашем росте, наших успехах и достижениях переоценить просто невозможно. Добавлю, что он хорошо разбирался в людях, сумел рассмотреть и своего будущего приемника, нынешнего ректора, сделал его много лет тому первым проректором и во всем доверяя. Желаю юбиляру всего самого доброго и светлого, что есть в нашем мире, успехов его кафедре и, конечно, здоровья!

Г. Г. ЛИТВИНЕНКО, доцент, заслужений науково-педагогічний працівник СумДУ:

Прийшла я працювати в СумДУ (тоді ще філіал ХПІ) того ж 1972 року, що й Ігор Олександрович, який став директором філіалу. Відразу ж звернула увагу на його вміння миттєво оцінювати найскладніші ситуації та знаходити правильні рішення. Тоді я очолювала службу науково-технічної інформації, тож бачила ставлення до її джерел нашого директора, який робив усе можливе й неможливе, щоб наші науковці, студенти і співробітники мали найпрестижніші та найвідоміші видання з різних сфер не лише науки, а й літератури та мистецтва. Тоді не існувало ще Інтернету, а попит на інформаційні джерела був шалений. На широкий кругозір, могутній інтелект, стратегічне мислення Ігоря Олександровича звертали увагу всі, хто мав із ним справу і в роки його ректорства, коли формувався колектив та зводилися корпуси будівель, який тепер називаємо базовим комплексом СумДУ. Таким самим залишається почесний ректор і сьогодні, очолюючи кафедру прикладної гідроаеромеханіки та викладаючи студентам, аспірантам. Продовжує цікавитися новинками не лише наукової літератури. Особисто мені завжди приємно мати з ним справу, вирішувати різного роду проблеми. Бажаю Ігорю Олександровичу не здавати досягнутих життєвих та наукових позицій, залишатися таким, яким він є, упродовж майбутніх років.

І. Б. КАРИНЦЕВ, заслужений професор СумДУ, член-кореспондент Інженерної академії України:

У 1979 році я займав посаду заступника директора одного з престижних академічних інститутів у Харкові. Ігор Олександрович із притаманним йому наполегливістю, вмінням зацікавлювати й переконувати «спокусив» мене переїхати до Сум, де він збирав тоді команду романтиків, які вірили у перспективи перетворення Сумської філії ХПІ на самостійний та ще й престижний виш. І жодного дня не пожалкував, що обрав Суми. Хоча до наших прагнень та зусиль і в республіканському, і союзному міністерствах ставилися спочатку з іронією, вдалося таки створити і самостійний інститут, і класичний університет, який тепер по праву вважається одним із провідних не лише в Україні. І неабияка заслуга в цьому тих «романтиків», яких зібрав тоді майбутній почесний ректор СумДУ. Згадую про співпрацю з Ігорем Олександровичем лише з вдячністю та повагою. Здоров'я нашому ювілярові, всіляких гараздів!

О. С. ТЕЛЕТОВ, доктор економічних наук, професор:

Время «лихих 90-х» оказалось очень трудным для коллектива СумДУ. Однако под руководством Игоря Александровича удалось не только сохранить, но и приумножить успехи – расширялся спектр специальностей, формировались научные школы, возрождались КВН, студенческие мероприятия собирали тысячи участников. По итогам 1996 года университет стал самым успешным в Украине. После ухода с поста ректора Игорь Александрович возвратился к своей основной работе – заведующего кафедрой гидравлики. Не считаясь с личным временем, передаёт свой многолетний опыт студентам, рассказывая об их будущей профессии, важности науки, инженерного образования и, конечно, об истории СумДУ, служению которому он посвятил свою жизнь. Поздравляя Игоря Александровича с юбилеем, желаю ему новых научных свершений, творческих успехов в работе со студентами и семейного счастья.

Редакція «Резонансу» приєднується до всіх поздоровлень та побажань, що пролунають на адресу Ігоря Олександровича у день ювілею 19 травня. До речі, саме ювілярові завдячує газета своєю резонансною назвою.

«РЕЗОНАНС»
газета Сумського державного університету
«REZONANCE»
Sumy State University Press

Реєстраційне свідоцтво СМ №020
Перший номер газети вийшов у світ 29.10.1991.

Обсяг – 2 друковані аркуші,
приведені до 8 полос формату А-3.
Віддруковано: ПБКФ «МакДен»,
м. Суми, вул. Тополянська, 16.
Адреса редакції:
м. Суми, вул. Римського-Корсакова, 2,
корпус «Г», кімнати: 1107, 1110.
Телефони: 687 850; 33-02-25.

Шеф-редактор
Олена Ткаченко
Редактор
Василь Чубур
Відділ інформаційно-редакційної діяльності

Автори фото:
Люділа Дудченко
Артем Сасенко
Артем Прихода